

Participium prézenta

- složitý název pro jednoduchý gramatický tvar = přičestí činné
- **pater laudáns** - chválící otec / otec, který zrovna teď chválí

- jedná se o tvar, který odvozujeme od slovesa podle tohoto vzorce:

slovesný kmen + (é) ns

1. konjugace: **laudá-ns**
2. konjugace: **moné-ns**
3. konjugace: **scríb-é-ns (cupi-é-ns)**
4. konjugace: **veni-e-ns**

- **skloňuje se jako stejnoslabičná substantiva III. deklinace**

Sg.:	1. laudáns – chválící (m, f, n)	Pl.:	1. laudantes – chválící (m, f, n)
	2. laudantis – chválícího		2. laudantium - chválících
	3. laudantí – chválícímu		3. laudantibus - chválícím
	4. laudantem – chválícího		4. laudantes - chválící
	5. laudans – chválící!		5. laudantes – chválící!
	6. laudante – o, s chválícím		6. laudantibus – o chválících

Ablativ absolutní (= bez předložky)

A. vyjádřený **ablativními tvary substantiv** (česky přísloveč. určení času)

vere – na jaře

aestate – v létě

hieme – v zimě

eo tempore – v tom čase

hoc anno – v tomto roce

anno Domini – Léta Páně

B. vyjádřený vazbou **ablativu substantiva = původce děje** (česky vedlejší věta přísl. časová) + **participia prézenta**

- **marchione consentiente** – KDYŽ markrabě souhlasí
- **rege Przemyslo regente** – KDYŽ kraloval vládce Přemysl
- **domino nesciente** – KDYŽ pán neví

- participium prézenta **v ablativu se může v latině** použít za podmínky, když **původce děje v ablativní vazbě NENÍ stejný s podmětem věty**

Př.: Nesciente domino vilicus nihil emere debet.
(původce děje) (podmět)

Česky: Když to pán neví, nesmí šafář nic kupovat.